

EGY TANÉV SVÉDORSZÁGBAN, A SVÉD ISKOLARENDSZER

Édesapám vegyész, és egyéves doktori ösztöndíjat kapott a Stockholm University Szerves Kémia Tanszékén, aminek eredményeként egy évet Svédországban tölthettünk, és a 2001-2002-es tanévben egy svéd iskolába jártam. Az iskola részben nemzetközi volt. A nemzetközi jelleg azt jelentette, hogy angol nyelven folyt az oktatás, és a svédet mint elsajátítandó idegen nyelvet oktatták.

Tekintve, hogy a világ minden részéből voltak osztálytársaim, az angol, mint közös beszélt nyelv igen kézenfekvőnek tűnt. Annak ellenére, hogy nekem csak minimális szókinccsem volt zsenge kilencévesként. Ez azonban egyáltalán nem jelentett problémát még úgy sem, hogy a tanárunk anyanyelvi szinten beszélte az angolt. Barbara az USA-ból származott.

Az iskolai órák mindenféle stressztől mentesek voltak. Teljes mértékben attól függött a tananyag, hogy milyen mértékben tudjuk azt elsajátítani. A hasonló képességekkel rendelkező gyerekek egy csoportot alkotva kapták a feladatokat, a csoportbeosztás pedig óráról órára is változott aszerint, hogy valamelyik tantárgyból az illető erősebb, de a másiktól esetleg gyengébb volt.

A témakörök feldolgozása, a feladatok megoldása többnyire csoportmunkában zajlott, nagyobb lélegzetű, ill. átfogóbb anyagokat pedig projektekben dolgoztunk fel. Érdekes volt, hogy a természettudományos tantárgyaknak (matematika, biológia) volt előre meghatározott tematikájuk, ezekhez tankönyvet is kaptunk, azonban a társadalomtudományi (történelem, irodalom) ismereteket saját munkáinkból állítottuk össze. Ehhez minden csoport kapott egy témakört (pl. a miénk a középkori lovagok élete volt), és ennek bármilyen forrásból utána kellett néznünk. Jártunk könyvtárba, és sokat keresgélünk az interneten is. Ebből azután egy olyan összefoglalót készítettünk, amit előadás formájában az osztály többi részének elő is adtunk. Egy másik csoport a nők életéről készült fel, és így tovább. A végén pedig az anyagokat a tanárunk összegyűjtötte, és ezekből történt a számonkérés.

A jelszó továbbra is „no stressz”, értékelés csak írásbeli munkára történt. A szóbeli előadást inkább a személyiség fejlesztéseként, mintsem a teljesítmény értékeléseként alkalmazták. Szóval felelés nem volt. Az írásbeli munkát viszont mindenkivel addig ismételtették, amíg a minimumot mindenki nem teljesítette. Az is igaz, hogy az egyéni motiváció így teljes mértékben a tanuló sajátja maradt. Egy év nem volt elegendő arra, hogy a rendszer hátrányait megtapasztaljam. Az előnyeit azonban könnyű volt élvezni. Nagyon megnyugtató volt például, hogy mivel angolul is alig tudtam, svédül egyáltalán nem erőltették a tanórákat. Szerencsére az iskolában volt egy asszisztens, aki fő munkaidőben foglalkozott a tanulásban lemaradt vagy az átlagnál gyengébben teljesítő gyerekekkel. Így a svédórákon nem kellett a többiekkel tanulnom, hanem ez alatt az idő alatt extra angolban részesítettek. A módszer gyakorlatilag mindenféle tantárgyból működött, a lényeg az volt, hogy a tanulót a problémásnak ítélt tantárgyi órákról „kivették”, és külön foglalkozással próbálták felzárkóztatni. Ezzel a tanulók és a pedagógusok is jól jártak, azt hiszem.

. A legérdekesebb és anyukám számára a legsokkolóbb az volt, amikor harmadik osztályosként nagy sikerrel tudtam szabályos köröket rajzolni, megtartva a vonalak határait. Ugyanis ha eddig nem tudtátok volna, a folyóírást nagyon stresszelő kis korban elsajátítani. Legalábbis a svéd iskolákban kilencéves korig a diákok kis nyomtatott betűkkel írnak, és a kézügyesség megfelelő szintjét csak később várják el tőlük. Nagy csodámra jártak, hogy tudok folyóírással írni, habár én meg a kis nyomtatott írásjeleknek adóztam nagy tisztelettel. Ebből azután lettek is gondok, a betűk megfelelő szabályok szerinti összekötését kissé elfelejtettem, amíg kint voltunk. Egyébként a sok kínai, japán és arab osztálytársam miatt a kis nyomtatott betűjelek tényleg a leggyorsabban elsajátítható közös nevezőnek tűntek.

A „music” órák nagyon kellemesen teltek. Itt a tanárunk a napi slágereket adta elő, és ezek segítségével próbálta bemutatni a hangszereket. Még az én fahangommal is komoly sikereket ért el, habár ne felejtjük el, hogy a csapat nemzetközi volt. Valószínűleg a svéd kultúra,

történelem és néprajz a svéd rendszerben nagyobb hangsúlyt kapott. De mi azért élveztük, hogy kötelező olvasmányként a Harry Pottert kellett elemezni. Na és a legmélyebb tudományos igényességgel a „Cinema city”-ben is megismerni a művészi feldolgozást.

Általánosságban jellemző volt, hogy maximális figyelemben részesültünk. Ez magába foglalta az iskolai teljesítményt, de azt is, hogy szeretjük-e, amit a(z ingyenes) menzán kapunk, hogy nem közösitenek-e ki, és egyáltalán: mennyire vagyunk elégedettek az iskolai étellel.

Sályi Márk 9. B

Ady Endre Gimnázium

Felkészítő tanár: Kluka Hajnalka